

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Dijkversterking Houtribhoogte-2

6 oktober 2000

ISBN 90-421-0725-1
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

uw kenmerk
MPV/00.091307/C

uw brief
20 juli 2000

ons kenmerk
871-74/Lv/hb

onderwerp
Toetsingsadvies Dijkversterking Hout-
tribhoogte-2

doorkiesnummer
(030) 234 76 26

Utrecht,
6 oktober 2000

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Dijkversterking Houtribhoogte-2.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. ir. J.J.T.M. Geerards,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Dijkversterking Houtribhoogte-2

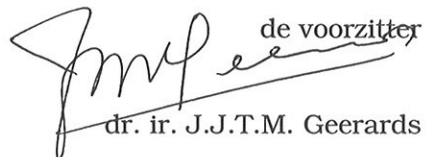
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Dijkversterking Houtribhoogte-2

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het
milieueffectrapport over Dijkversterking Houtribhoogte-2,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Flevoland door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Dijkversterking Houtribhoogte-2,

de secretaris
drs. M.P. Laeven

de voorzitter
dr. ir. J.J.T.M. Geerards

Utrecht, 6 oktober 2000

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING.....	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 juli 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 142 d.d. 26 juli 2000
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De Directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat heeft het voornemen om het meest noordelijke deel van de Oostvaardersdijk, een dijktraject tussen de Noordersluis en de Houtribsluizen (Houtribhoogte-2), te verbeteren. Uit berekeningen van Rijkswaterstaat is gebleken dat een deel van het dijktraject Houtribhoogte-2 niet voldoet aan de thans geldende veiligheidsnorm. Hierbij is rekening gehouden met de (recent gerealiseerde) doorbraak in de leidam ten westen van het dijktraject, voor een betere aanlooproute van de scheepvaart richting de nabijgelegen Houtribsluizen.

Bij brief van 20 juli 2000¹ heeft Gedeputeerde Staten van Flevoland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 26 juli 2000 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreactie, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁴, zoals vastgesteld op 9 juli 1997;
- op eventuele onjuistheden⁵;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit op grond van artikel 7 van de Wet op de waterkering. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER aanwezig is. Het MER geeft een goede beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de varianten, en van de meeste effecten daarvan op het milieu. Er is daardoor voldoende informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een plaats te kunnen geven in de besluitvorming.

2.2 Toelichting op het oordeel

De Commissie waardeert de vorm, gestructureerde opzet en leesbaarheid van de Projectnota/MER. De samenvatting is zelfstandig leesbaar en goed gepresenteerd. De technische doorsneden en de visualisatie van de voorgestelde veranderingen door middel van schetstekeningen zijn inzichtelijk. De plattegronden daarentegen geven vaak niet de gewenste informatie, zoals bijvoorbeeld informatie over het aangrenzende grondgebruik.

Probleemstelling en doel zijn goed beschreven, waarbij duidelijke uitgangspunten voor de veiligheid zijn gehanteerd (als overeengekomen in een bestuursovereenkomst: veiligheidsnorm met een overschrijdingskans van 1/4000 jaar, 2% golfoploopcriterium en voorgeschreven model voor kruinhoogteberekeningen).

De Commissie constateert dat de in beeld gebrachte principe-oplossingen dicht bij elkaar liggen, waardoor deze qua (milieu)effecten weinig onderscheidend zijn ten opzichte van elkaar. In de richtlijnen zijn meerdere aspecten/oplossingen genoemd waarvan de Commissie wél verwacht dat deze onderscheidend kunnen werken (buitendijkse varianten; beheer van dijken). Deze zijn in de Projectnota/MER niet uitgewerkt. Verder wordt in de projectnota/MER het mma opgevat als "bescherming van de huidige waarden". Aangezien die waarden niet groot zijn, is volgens deze redenering een mma overbodig. Het feit dat bij een nieuwe ruimtelijke ingreep ook de kans kan worden aangegrepen om beperkte huidige landschappelijke en ecologische kwaliteiten te verbeteren wordt niet onderkend. Hieruit volgende aanbevelingen zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

De effectbeschrijving is voldoende weergegeven.

Het landschappelijke criterium "continuïteit" is naar het oordeel van de Commissie goed gebruikt: de voorkeursvarianten per dijkvak worden aan elkaar gerelateerd en – in onderlinge samenhang – getoetst op dit criterium. Dit leidt tot een aanpassing van de voorkeursvariant voor dijkvak 2. Op grotere schaal gezien, wordt het hele dijktracé hierdoor meer een eenheid en dat is uit landschappelijk oogpunt positief. Hierbij plaatst de Commissie de kanttekening dat de verschillen zeer klein zijn.

Het voor natuur gebruikte criterium is naar het oordeel van de Commissie matig ingevuld. Er wordt alleen het aspect 'rietzoom' meegenomen; effecten op taluds en de daar aanwezige waarden worden niet genoemd. Dit kan bijvoor-

beeld van belang zijn voor het op depot zetten van zodegrond en weer terugbrengen van deze grond als afwerklaag.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

Dijken langs het IJsselmeer zijn in het algemeen hoog en robuust. Bij het zoeken naar oplossingsrichtingen is het zoeken naar een robuust profiel, passend binnen het bestaande karakter als uitgangspunt genomen. De verschillende principe-oplossingen zijn daardoor, en in combinatie met andere uitgangspunten die zijn gehanteerd, zeer weinig onderscheidend ten opzichte van elkaar. Dit vindt vervolgens zijn weerslag in de beoordeling van de varianten, die over het algemeen neutraal is met de waardering 'geen tot zeer geringe verandering'. Dit is mede het gevolg van het ontbreken van binnendijks en buitendijks georiënteerde varianten, die volgens de Projectnota/MER (vrijwel) niet mogelijk zijn. De onderbouwing hiervan is naar het oordeel van de Commissie magere. Het bestempelen van buitendijkse oplossingen als niet reëel (in verband met het vrijhouden van doorvaartroutes voor de recreatie- en beroepsvaart) geldt bijvoorbeeld niet voor de zuidelijke dijkvakken (weinig tot geen beroepsvaart).

De Commissie is van mening dat buitendijks georiënteerde varianten (met mogelijkheden voor de ontwikkeling van 'luwtegebieden' en 'vooroevervegetatie'), mogelijkheden én kansen⁷ kunnen bieden voor milieuvriendelijke oplossingen. Ook het (bijvoorbeeld natuurtechnisch maaibeheer) biedt hiertoe mogelijkheden. De mogelijkheden voor groene meekoppeling zijn kortom vooralsnog niet benut.

- De Commissie adviseert in de verdere uitwerking van de plannen aandacht te geven aan mogelijkheden voor groene meekoppeling⁸. In het bijzonder pleit de Commissie voor de toepassing van natuurtechnisch maaibeheer⁹ en het aanbrengen en/of onderhouden van een vooroever-rietkraag in dijkvak 1a en 1b.

In de Projectnota/MER lijkt weinig rekening gehouden te zijn met gemeentelijke plannen voor ontwikkeling van de kuststrook, onder andere ter vergroting van de recreatieve- en woonkwaliteit.

- De Commissie beveelt aan om bij de verdere uitwerking, ook die ten aanzien van groene meekoppeling, te streven naar een intensieve samenwerking met de gemeente Lelystad, in verband met de gewenste samenhang tussen dijk(verbetering) en stedebouwkundige ontwikkelingen.

⁷ Bijvoorbeeld bijdragen aan natuurontwikkeling in de oeverzones in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn en de te realiseren 'natte as' als robuuste verbindingszone tussen delen van de EHS (zie de in 2000 verschenen nota 'NBL21': *Natuur voor mensen, mensen voor natuur*).

⁸ De Milieu Federatie Flevoland pleit in inspraakreactie 1 (bijlage 4) eveneens voor het meenemen van mogelijkheden voor natuurontwikkeling in het ontwerpplan.

⁹ Zie voor een exacte beschrijving de "Leidraad Toetsen op Veiligheid" (TAW, 1999).

GRÖEN PAPIER

BIJLAGEN

Bij het Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Dijkversterking Houtribhoogte-2

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 juli 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

PROVINCIE FLEVOLAND

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	25 JULI 2000
nummer :	
dossier :	871-36 Hm 43
kopie naar :	sc/pres/bib/lv/hb

Commissie voor de
Milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320) 26 52 65
Fax
(0320) 26 52 60
E-mail
provincie@flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Datum
20 juli 2000

Bijlage
div.

Lfw kenmerk

Ons kenmerk
MPV/00.091307/C

Onderwerp

Advies projectnota/MER en ontwerp
dijkversterkingsplannen Houtribhoogte-2

Geachte commissie,

Hierbij zenden wij u een aantal exemplaren van de projectnota/MER en van twee ontwerp dijkversterkingsplannen voor het dijktraject Houtribhoogte-2 te Lelystad. Tevens is een aantal errata en aanvullingen bijgevoegd. De stukken zijn door Rijkswaterstaat IJsselmeergebied opgesteld en door het Waterschap Zuiderzeeland (als dijkbeheerder) aan de provincie aangeboden.

De projectnota/MER en de ontwerpplannen zullen vanaf 26 juli 2000 ter visie worden gelegd. Tot en met 23 augustus 2000 kan een ieder schriftelijk opmerkingen maken over de volledigheid en juistheid van het MER, alsmede over de inhoud van de ontwerp dijkreconstructieplannen. Op donderdag 17 augustus 2000 kunnen tijdens een openbare zitting ook mondeling opmerkingen worden ingebracht. Deze zitting zal alleen doorgaan vinden indien zich hiervoor personen aanmelden. De tekst van de kennisgeving is ter informatie bijgevoegd.

Wij verzoeken u, overeenkomstig artikel 7.26, eerste lid, van de Wet milieubeheer, ons uiterlijk 27 september 2000 te adviseren over de volledigheid en juistheid van het MER. De door ons vastgestelde richtlijnen, die dienen als beoordelingskader voor het MER, hebben wij u op 24 juli 1997 (MPV/97.071338/C) toegestuurd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de griffier, *plc* de voorzitter,

Inlichtingen bij
H. Koning

Doorkiesnummer
265434

Verzonden d.

24 JULI 2000

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de terinzagelegging van het Milieueffectrapport in Staatscourant nr. 142 d.d. 26 juli 2000.

PROVINCIE FLEVOLAND

Afdeling Milieuplanvorming

KENNISGEVING MILIEUEFFECTRAPPORT EN ONTWERP DIJKVERSTERKINGSPLAN HOUTRIBHOOGTE-2

Gedeputeerde Staten van Flevoland maken het volgende bekend. De dijk tussen de Noordersluis en de Houtribsluizen, over een lengte van 2,8 km, voldoet niet overal aan de hoogte die bij de geldende veiligheidsnorm hoort. Dit dijktraject Houtribhoogte-2 ligt in zijn geheel binnen het stedelijk gebied van de gemeente Lelystad, met in het noorden de Kust Museaal (Bataviawerf, Nieuw Land Poldermuseum) en in het zuiden de Kust Centraal, waar sinds kort woningbouw plaatsvindt. Rijkswaterstaat IJsselmeer-gebied heeft het voornemen het dijktraject te versterken. Hiervoor moet een dijkversterkingsplan worden opgesteld, dat krachtens de Wet op de waterkering door Gedeputeerde Staten van Flevoland moet worden goedgekeurd.

Bij de voorbereiding van het ontwerp van het dijkverbeteringsplan heeft Rijkswaterstaat een milieueffectrapport (MER) gemaakt, waarin mogelijke dijkversterkingsvarianten zijn beschreven en vergeleken. Mede op basis van dit MER heeft Rijkswaterstaat een voorkeur uitgesproken voor verhoging van de bestaande tuimeldijk in het zuidelijkste deel van het dijkvak en voor integrale kruinverhoging voor de rest van het dijkvak. Een uitzondering is het deel waar de gemeente Lelystad een havendam zal aanleggen. Omdat deze havendam als golfbreker gaat fungeren, behoeft de achterliggende dijk niet te worden verhoogd.

Ter visie legging

Het ontwerp dijkversterkingsplan en het bijbehorende MER liggen met deze kennisgeving op werkdagen tijdens kantooruren voor een ieder ter visie van 26 juli tot en met 23 augustus 2000 op de volgende plaatsen:

1. In het provinciehuis van Flevoland, Visarenddreef 1 te Lelystad.
2. In het gemeentehuis van Lelystad, Stadhuisplein 2 te Lelystad.
3. Bij Rijkswaterstaat IJsselmeer-gebied (Smedinghuis), Zuiderwagenplein 2 te Lelystad.
4. Bij het Waterschap Zuiderzeeland, dat vanaf 31 juli is gevestigd aan Lindelaan 20 te Lelystad.

Gedeputeerde Staten van Flevoland hebben in juli 1997 richtlijnen vastgesteld, waarin is aangegeven wat in het MER aan de orde moet komen. Deze richtlijnen dienen als beoordelingskader. De vastgestelde richtlijnen zijn ter informatie bij het MER gevoegd. Indien u de stukken buiten kantooruren wilt inzien, kunt u telefonisch een afspraak maken.

Inspraak

Een ieder heeft gelegenheid opmerkingen te maken over de volledigheid en juistheid van het MER en over de inhoud van het ontwerp dijkversterkingsplan. Deze opmerkingen moeten uiterlijk 23 augustus 2000 worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Flevoland, Postbus 55, 8200 AB Lelystad. Opmerkingen kunnen ook mondeling worden ingebracht tijdens de hoorzitting die op donderdag 17 augustus 2000 om 16.00 uur zal worden gehouden in het provinciehuis. Deze hoorzitting zal alleen doorgang vinden indien zich uiterlijk dinsdag 15 augustus 2000 om 17.00 uur personen telefonisch hebben aangemeld die gebruik wensen te maken van deze mogelijkheid. U kunt hiervoor contact opnemen met de afdeling Milieuplanvorming van de provincie Flevoland, telefoon 0320 - 265422. Voor het opvragen van een exemplaar van het MER kunt u contact opnemen met het Bouwbureau Dijkversterkingen (tel. 0320 - 297063).

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Flevoland

Besluit: dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de Waterkering

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 12.2

Activiteit: De Directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat heeft het voornemen om het meest noordelijke deel van de Oostvaardersdijk, een dijktraject tussen de Noordersluis en de Houtribsluizen (Houtribhoogte-2), te verbeteren. Uit berekeningen van Rijkswaterstaat is gebleken dat een deel van het dijktraject Houtribhoogte-2 niet voldoet aan de thans geldende veiligheidsnorm. Hierbij is rekening gehouden met de (recent gerealiseerde) doorbraak in de leidam ten westen van het dijktraject, voor een betere aanlooproute van de scheepvaart richting de nabijgelegen Houtribsluizen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving Startnotitie: 19 maart 1997

richtlijnenadvies uitgebracht: 22 mei 1997

richtlijnen vastgesteld: 9 juli 1997

kennisgeving MER: 26 juli 2000

toetsingsadvies uitgebracht: 6 oktober 2000

Bijzonderheden: De Commissie adviseert in de verdere uitwerking van de plannen aandacht te geven aan mogelijkheden voor groene meekoppeling. In het bijzonder pleit de Commissie voor de toepassing van natuurtechnisch maaibeheer en het aanbrengen en/of onderhouden van een vooroeverrietkraag in dijkvak 1a en 1b.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. Y.C. Feddes

ir. J.H.J. van der Gun

drs. J.S.C.M. Sprangers

dr. ir. J.J.T.M. Geerards (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

drs. M.P. Laeven

5.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20000821	Milieu Federatie Flevoland	Lelystad	20000919

